Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0251

Digitālie aktīvi: konkurētspējas un integritātes uzdevumi, kas jārisina Eiropas Savienības finanšu sistēmā

Eiropas Parlamenta 2026. gada 7. jūlija rezolūcija par digitālajiem aktīviem: konkurētspējas un integritātes uzdevumi, kas jārisina Eiropas Savienības finanšu sistēmā (2025/2208(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas (ECB) 2025. gada novembra pārskatu par finanšu stabilitāti,

– ņemot vērā ECB 2026. gada 3. marta darba dokumentu Nr. 3199 “Stablecoins and monetary policy transmission” (Stabilās kriptomonētas un monetārās politikas transmisija),

– ņemot vērā Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas (ESRK) 2025. gada 25. septembra ieteikumu par trešo valstu vairāku emitentu kopā emitēto stabilo kriptomonētu shēmām,

– ņemot vērā ESRK 2025. gada oktobra ziņojumu “Crypto-assets and decentralised finance – Report on stablecoins, crypto-investment products and multi-function groups” (Kriptoaktīvi un decentralizētas finanses: ziņojums par stabilām kriptomonētām, kriptoaktīvu investīciju produktiem un daudzfunkcionālām grupām),

– ņemot vērā Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes (EVTI) 2025. gada 19. marta Pamatnostādnes par nosacījumiem un kritērijiem kriptoaktīvu kvalificēšanai par finanšu instrumentiem,

– ņemot vērā Eiropas Banku iestādes (EBI) 2024. gada decembra ziņojumu “Report on tokenised deposits” (Ziņojums par žetonizētiem noguldījumiem),

– ņemot vērā Eiropas Banku iestādes (EBI) 2025. gada oktobra ziņojumu “Report on tackling ML/TF risks in crypto-asset services through supervision – Lessons learned from recent cases” (Ziņojums

par to, kā ar uzraudzību novērst nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas risku kriptoaktīvu pakalpojumu jomā: nesenajās lietās gūtā pieredze),

– ņemot vērā Starptautiskā Valūtas fonda 2025. gada septembra žurnāla "Finance and Development" izdevumu "Stablecoins and the future of finance" (Stabilās kriptomonētas un finanšu nākotne)[1],

– ņemot vērā Starptautiskās Vērtspapīru komisiju organizācijas 2025. gada novembra ziņojumu "Tokenization of financial assets" (Finanšu aktīvu žetonizācija),

– ņemot vērā Starptautisko norēķinu bankas (BIS) 2025. gada jūnijā publicēto gada ekonomikas pārskatu,

– ņemot vērā Finanšu stabilitātes padomes (FSP) 2025. gada 16. oktobra ziņojumu "Thematic Review on FSP Global Regulatory Framework for Crypto-asset Activities" (Tematiskais pārskats par FSP globālo tiesisko regulējumu attiecībā uz darbībām ar kriptoaktīviem),

– ņemot vērā FSP 2024. gada 22. oktobra ziņojumu par stāvokli "G20 Crypto-asset policy implementation roadmap" (G20 ceļvedis kriptoaktīvu politikas īstenošanai),

– ņemot vērā FSP 2024. gada 22. oktobra ziņojumu par stāvokli "The financial stability implications of tokenisation" (Žetonizācijas ietekme uz finanšu stabilitāti),

– ņemot vērā Anglijas Bankas 2025. gada 10. novembra apspriešanās dokumentu "Proposed regulatory regime for sterling-denominated systemic stablecoins" (Priekšlikums regulatīvajam režīmam attiecībā uz sterliņu mārciņās denominētām sistēmiskām stabilajām kriptomonētām),

– ņemot vērā Ekonomikas pārvaldības un EMS Kontroles nodaļas 2025. gada novembra informatīvo apskatu "Digital assets: EU regulatory framework, market uptake, risks and challenges" (Digitālie aktīvi: ES tiesiskais regulējums, ieviešana tirgū, riski un uzdevumi),

– ņemot vērā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) 2025. gada 9. janvāra politikas dokumentu "Tokenisation of assets and distributed ledger technologies in financial markets – Potential impediments to market development and policy implications" (Aktīvu un sadalītās virsgrāmatas tehnoloģiju

---

[1] Starptautiskais Valūtas fonds, "Stablecoins and the future of finance", *Finance & Development*, 62. sējums, 3. izdevums, 2025. gada 3. septembris, Starptautiskais Valūtas fonds, Vašingtona, https://doi.org/10.5089/9798400297649.022.

žetonizācija finanšu tirgos: iespējamie šķēršļi tirgus attīstībai un ietekme uz politiku)[2],

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A10-0186/2026),

A. tā kā ECB 2024. gada novembra aptaujas par patērētāju gaidām rezultāti liecina, ka vidēji 9,7 % respondentu vai pie viņu mājsaimniecības piederīgo personu ir iegādājušies kriptoaktīvus un ka 54 % no viņiem tur kriptoaktīvus vērtībā līdz 1000 EUR, bet 91 % – līdz 20 000 EUR;

B. tā kā kopējā kriptoaktīvu globālā tirgus kapitalizācija (pēc privātiem datu avotiem) 2026. gada 10. februārī bija 2,03 triljoni EUR, no kuriem stabilo kriptomonētu tirgus daļa – 12,9 % jeb 261 miljards EUR; tā kā saskaņā ar ECB darba dokumentu Nr. 3199 tirgus prognozes liecina par stabilo kriptomonētu emisijas pastāvīgu pieaugumu;

C. tā kā 2026. gada februārī žetonizētie aktīvi veidoja aptuveni 1 % no kopējiem digitālajiem aktīviem un šis īpatsvars (pēc nesaskaņotiem privātiem datu avotiem) strauji pieaug;

D. tā kā 2025. gadā globālajā kriptovalūtu darba tirgū (pēc privātiem datu avotiem) bija nodarbināti vairāk nekā 1,6 miljoni speciālistu, no kuriem ES speciālisti veido būtisku, tomēr sarūkošu daļu;

E. tā kā Regulas (ES) 2022/858[3] par izmēģinājuma režīmu tirgus infrastruktūrām, kuru pamatā ir sadalītās virsgrāmatas tehnoloģija, 2. panta 1. punktā “sadalītās virsgrāmatas tehnoloģija” jeb “SVT” ir definēta kā “tehnoloģija, kas ļauj darboties sadalītajām virsgrāmatām un izmantot tās”; tā kā minētās regulas 2. panta 2. punktā “sadalītā virsgrāmata” ir definēta kā “informācijas repozitorijs, kurā glabā darījumu uzskaites datus un kuru koplieto SVT tīkla mezglos un sinhronizē starp SVT tīkla mezgliem, izmantojot konsensa mehānismu”;

---

2 ESAO uzņēmējdarbības un finanšu politikas dokumenti Nr. 75.

3 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/858 (2022. gada 30. maijs) par izmēģinājuma režīmu tirgus infrastruktūrām, kuru pamatā ir sadalītās virsgrāmatas tehnoloģija, un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 909/2014 un Direktīvu 2014/65/ES (OV L 151, 2.6.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/858/oj).

F. tā kā ar Regulu (ES) 2023/1114 par kriptoaktīvu tirgiem[4] (KAT regula) Eiropas Savienībā tiek izveidots saskaņots regulējums kriptoaktīviem, nošķirot tādas trīs galvenās kategorijas kā elektroniskās naudas žetoni (to vērtību stabilizē ar piesaisti kādai oficiālajai valūtai), aktīviem piesaistīti žetoni (to vērtību stabilizē ar piesaisti kādai citai vērtībai vai tiesībām, vai to kombinācijai, tostarp vienai vai vairākām oficiālajām valūtām) un citi kriptoaktīvi (vērtības vai tiesību digitāls atveidojums, kuru var pārvest un uzglabāt elektroniski, izmantojot sadalīto virsgrāmatu vai līdzīgu tehnoloģiju, kas neietilpst citās kategorijās);

G. tā kā saskaņā ar KAT regulas 2. panta 4. punktu no tās darbības jomas ir izslēgti kriptoaktīvi, kas kvalificējami kā finanšu instrumenti, noguldījumi, naudas līdzekļi, vērtspapīrošanas pozīcijas vai apdrošināšanas vai pensiju produkti saskaņā ar spēkā esošajiem ES tiesību aktiem, un tā nodrošina, ka uz šādiem kriptoaktīviem joprojām attiecas konkrētās nozares tiesiskais regulējums un uz produktiem balstītais uzraudzības modelis, ko paredz ES finanšu pakalpojumu tiesību akti;

H. tā kā jaunā ASV administrācija ir ievērojami atvērtāka pret kriptoaktīviem, kā rezultātā ir pieņemti svarīgi tiesību akti un uzraudzības iestādes ir iecietīgākas attiecībā uz to izpildi, tā kā ASV regulatīvā pieeja joprojām tiek pilnveidota un ASV politikas veidotāji un regulējošās iestādes tā vietā parasti atsaucas uz “digitālajiem aktīviem”, ar to saprotot, ka tie ietver sadalītajā virsgrāmatā nodrošinātas vērtības vai tiesību (tostarp kriptovalūtu, stabilo kriptomonētu un noteiktu žetonizētu instrumentu) kriptogrāfisku digitālu atveidojumu,

Pārskats

1. atbalsta ilgtermiņa mērķi ES finanšu pakalpojumu jomas tiesiskajā regulējumā īstenot sistēmisku, uz darbību balstītu un tehnoloģiski neitrālu pieeju;

2. uzsver, ka SVT un aktīvu žetonizācija var potenciāli palīdzēt sasniegt uzkrājumu un investīciju savienības mērķus, veicinot pārrobežu investīcijas, samazinot tirgus sadrumstalotību un nodrošinot efektīvāku un iekļaujošāku kapitāla tirgus infrastruktūru visā ES; uzsver, ka izšķiroša nozīme ir sadarbspējai;

3. uzsver, ka jaunu tehnoloģiju parādīšanās finanšu nozarē rada jaunus izaicinājumus regulatīvajai un uzraudzības sistēmai; norāda uz kriptoaktīvu daudzveidību un atzīst, ka ar tiem saistītie riski un

---

[4] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1114 (2023. gada 31. maijs) par kriptoaktīvu tirgiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 1095/2010 un Direktīvas 2013/36/ES un (ES) 2019/1937 (OV L 150, 9.6.2023., 40. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj).

darījumdarbības potenciāls dažādām kategorijām atšķiras; apliecina apņemšanos mērķtiecīgi pārskatīt ES tiesisko regulējumu, lai veidotu stabilus, uz digitālajiem aktīviem balstītus ES kapitāla tirgus un maksājumu infrastruktūru; mudina Komisiju izvērtēt nepieciešamību un iespējamību regulēt kriptoaktīvu aizdošanu un aizņemšanos, tostarp likmēšanu, neaizstājamos blokķēžu žetonus un decentralizētās finanšu darbības, saskaņā ar KAT regulu;

4. uzsver potenciālās inovācijas un savienojamības spējas, kādas kriptogrāfiski nodrošinātas sadalītās virsgrāmatas un līdzīgas tehnoloģijas piedāvā finanšu pakalpojumu infrastruktūrai gan izmantošanai ES, gan tās globālās lomas īstenošanai; uzsver, ka paredzama un inovācijām labvēlīga regulatīvā vide būs svarīga, lai nodrošinātu investīciju un tehnoloģiju izstrādes saglabāšanu Eiropas Savienībā un lai veicinātu konkurētspēju un uzticēšanos euro denominētai finanšu infrastruktūrai;

Kriptoaktīvi

5. atzīst, ka ES bija viena no pirmajām jurisdikcijām, kas pieņēma un ieviesa īpašu režīmu kriptoaktīviem, to izdarot ar KAT regulas pieņemšanu, un sāka izmantot SVT tehnoloģiju finanšu sektorā; aicina Komisiju ciešā sadarbībā ar EBI, EVTI, Iestādi nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanai (AMLA) un kompetentajām valstu iestādēm nodrošināt efektīvu KAT regulas izpildi; aicina dalībvalstis atturēties no tādu papildu prasību un saistību ieviešanas, kas nav noteiktas KAT regulā vai Līdzekļu pārvedumu regulā[5];

6. uzsver, ka ir svarīgi stiprināt datu spējas, jo īpaši attiecībā uz sviras efektu kriptoindustrijā un saiknēm ar nebanku finanšu iestāžu nozari; mudina Komisiju turpināt uzraudzīt kriptoaktīvu savienotību ar finanšu sistēmu; norāda, ka nenodrošināti kriptoaktīvi var būt pakļauti papildu riskiem un svārstīgumam;

7. aicina EBI, EVTI, AMLA, Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi, kompetentās valstu iestādes, ECB un ESRK stiprināt uzraudzības dialogu par nozīmīgām daudzfunkcionālām grupām (MFG); uzsver, ka ir jāsaskaņo KAT regulas politiskais satvars attiecībā uz nozīmīgām nebanku MFG;

8. atzīst, ka sadalītās virsgrāmatas tehnoloģijas finanšu uzraudzības iestādēm rada jaunus tehnoloģiskus un operacionālus apsvērumus, tostarp aktualizē jautājumus, kas saistīti ar viedlīgumu drošību, decentralizētu tīklu pārvaldību, kibernoturību un operacionālā riska

---

[5] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1113 (2023. gada 31. maijs) par līdzekļu un konkrētu kriptoaktīvu pārvedumiem pievienoto informāciju un ar ko groza Direktīvu (ES) 2015/849 (OV L 150, 9.6.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1113/oj).

pārvaldību; aicina uzraudzības iestādes attīstīt pietiekamas tehniskās zināšanas, lai efektīvi izprastu un uzraudzītu šīs jaunās tirgus infrastruktūras;

9. pauž bažas par kriptoaktīvu lomu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas (NILLN/TFN) noteikumu un sankciju apiešanā; uzsver, ka ir svarīgi stiprināt uzraudzības instrumentus, izpildi un atbilstības standartus, kas novērš NILLN/TFN riskus, tostarp efektīvus "pazīsti savu klientu" standartus un maksājumu uzraudzību; uzsver, ka izmeklēšanas iestādēm ir svarīgi izmantot kriptoaktīvu pamatā esošo tehnoloģiju, lai atturētu no kriptonoziegumiem, un savstarpēji sadarboties, bloķējot atklātos vai paziņotos nelikumīgos darījumus;

10. norāda, ka tādu hibrīdproduktu parādīšanās, kas apvieno kriptoaktīvu un tradicionālo finanšu instrumentu iezīmes, var radīt juridisko nenoteiktību;

Finanšu instrumentu žetonizācija

11. norāda, ka Regulas (ES) 2022/858 3. apsvērumā finanšu instrumentu "žetonizācija" ir definēta kā finanšu instrumentu digitāla atveide sadalītajās virsgrāmatās vai tradicionālu aktīvu klašu emitēšana žetonizētā veidā, lai tos varētu emitēt, uzglabāt un pārnest uz sadalītu virsgrāmatu;

12. uzsver, ka finanšu aktīvu žetonizācija pati par sevi nemaina šo aktīvu juridisko būtību vai galvenās ekonomiskās īpašības; uzsver, ka žetonizētajiem finanšu instrumentiem ir jāgarantē tradicionālajiem vērtspapīriem līdzvērtīgas tiesības, lai novērstu regulējuma arbitrāžu un aizsargātu investorus;

13. atzinīgi vērtē tādus iespējamos ieguvumus no žetonizācijas finanšu aktīvu tirdzniecībā kā lielāka efektivitāte un pārredzamība, samazināts darījuma partneru risks un samazinātas darbības izmaksas, viedā līgumslēgšana un uzlabota likviditāte kopīpašuma rezultātā, taču norāda, ka būtu jāuzrauga tās vājās vietas;

14. mudina Komisiju atvieglot un veicināt žetonizāciju visos finanšu pakalpojumos, uzstājot uz sadarbspēju un novēršot sadrumstalotību, uzturot augstus standartus visā vienotajā tirgū un nodrošinot infrastruktūru;

15. atzīst ECB centienus nodrošināt risinājumus, tostarp infrastruktūru, kas piedāvā vairumtirdzniecības centrālās bankas digitālās valūtas (CBDV) iespēju, kura ļauj naudas un aktīvu posma norēķinus veikt kopīgā virsgrāmatā, papildinot žetonizētus komercbanku noguldījumus un stabilās kriptomonētas;

16. uzsver Eiropas žetonizētā tirgus globālās savienojamības potenciālu; uzsver, ka svarīgi ir sadarboties starptautiskā mērogā, lai saskaņotu

kategorizācijas kritērijus, principus un standartus; pauž atbalstu BIS darbam pārrobežu maksājumu sadarbības iniciatīvās;

17. atzinīgi vērtē pašreizējās diskusijas par SVT izmēģinājuma režīmu kā daļu no tirgus integrācijas un uzraudzības paketes;

Stabilās kriptomonētas

18. norāda, ka stabilās kriptomonētas saskaņā ar KAT regulu var iedalīt divās kategorijās – aktīviem piesaistīti žetoni un elektroniskās naudas (e-naudas) žetoni;

19. norāda, ka stabilās kriptomonētas ir privātās naudas radīšanas veids un ka to ekonomiskā funkcija līdzinās valūtas kursa piesaistei, naudas tirgus fondiem un drošajām bankām (narrow banks); tomēr uzsver, ka KAT regula aizliedz elektroniskās naudas žetonu emitentiem un kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem tieši vai netieši piešķirt procentus par elektroniskās naudas žetoniem un ka stabilām kriptomonētām nav tiešas piekļuves centrālajām bankām un uz šo monētu turētājiem neattiecas noguldījumu garantiju shēmas; norāda uz devalvācijas vai atsaistes un starpniecības izbeigšanas riskiem, kas saistīti ar stabilajām kriptomonētām;

20. ar bažām norāda uz ASV dolāros denominēto stabilo kriptomonētu pastāvīgo straujo izplatību un dominējošo stāvokli, kas varētu vājināt ES monetāro suverenitāti, palielināt finanšu stabilitātes riskus, vājināt monetārās politikas transmisiju un pastiprināt ārējo atkarību maksājumu jomā;

21. atzinīgi vērtē euro denominētu e-naudas žetonu parādīšanos saskaņā ar KAT regulu un mudina tos attīstīt, lai atbalstītu ES maksājumu inovāciju, ES finanšu tirgu konkurētspēju un euro starptautisko nozīmi, tostarp nodrošinot ātrākus un lētākus pārrobežu maksājumus līdzās žetonizētiem noguldījumiem un vairumtirdzniecības CBDV; uzsver, cik svarīgas ir saskaņotas likviditātes riska un krīzes pārvaldības sistēmas, tostarp izpirkšanas kaskādes mehānismi un rezervju nošķiršanas prasības; norāda, ka ECB uzskata – stabilās kriptomonētas, kas nav piesaistītas euro, var radīt riskus monetārajai politikai, ja to izmantošana kļūs plaši izplatīta; pauž piesardzību attiecībā uz to, ka klauzula par puses pašas ierosinātu darījuma darbību varētu tikt ļaunprātīgi izmantota;

22. atzīst, ka ES tiesību aktos ir vajadzīga juridiskā noteiktība gadījumā, ja ES un trešās valsts vienība kopā emitētu stabilās kriptomonētas un abu vienību emitētās digitālās stabilās kriptomonētas būtu pilnībā savstarpēji aizstājamas un neatšķiramas; atgādina, ka ESRK ir brīdinājusi – vairāku emitentu kopīga emisija var kalpot par apdraudējuma izplatīšanās kanālu; uzsver, ka ir jānodrošina, lai šādu shēmu darbība Eiropas Savienībā būtu balstīta uz juridisko noteiktību un stingru tiesisko regulējumu, kas nodrošina spēcīgus prudenciālos aizsardzības pasākumus, stingrus sadarbības

pasākumus un uzlabotus krīzes pārvaldības protokolus; uzsver, cik svarīgi ir veicināt starptautisku koordināciju globālo stabilo kriptomonētu regulējuma un uzraudzības jomā, lai izstrādātu starptautiskus standartus;

23. atzinīgi vērtē provizorisko vienošanos par priekšlikumiem direktīvai[6] un regulai[7] par maksājumu pakalpojumiem un vienkāršoto risinājumu atļauju piešķiršanai tiem kriptoaktīvu sniedzējiem, kuri jau ir saņēmuši atļauju saskaņā ar KAT regulu, lai izvairītos no nevajadzīgas regulējuma pārklāšanās, un uz kuriem attiektos racionalizēta procedūra, vienlaikus saglabājot pienācīgu riska kontroli un sniedzot tikai pieteikumā norādītos pakalpojumus;

Transversāli apsvērumi

24. uzsver, ka izšķiroša nozīme digitālajā finanšu darbībā ir sadarbspējai, un ka tai nepieciešama, piemēram, pārnēsājama identitāte un pārbaudāmi akreditācijas dati kā starptīklu tirgus infrastruktūru veicinoši komponenti; uzsver, ka juridiskās personas identifikators vai verificējams juridiskās personas identifikators būtu jāvērtē kā infrastruktūru veidojoši instrumenti; aicina Komisiju sadarboties ar Eiropas un starptautiskajām standartizācijas organizācijām, lai izstrādātu kopīgus tehniskos standartus un protokolus digitālajiem aktīviem, viedajiem līgumiem un digitālajām identitātēm;

25. atzinīgi vērtē notiekošās diskusijas par digitālo euro, tostarp gatavošanos gan mazumtirdzniecības, gan vairumtirdzniecības darījumiem, un atbalsta notiekošos īstermiņa (Pontes) un ilgtermiņa (Appia) SVT projektus centrālās bankas naudas norēķiniem vairumtirdzniecības darījumos; aicina Komisiju un ECB nodrošināt, lai turpmākie digitālā euro risinājumi pēc būtības veicinātu sadarbspēju ar SVT infrastruktūrām un būtu izmantojami paralēli skaidrai naudai;

26. pauž nožēlu par ES atkarību no trešo valstu pakalpojumu sniedzējiem SVT infrastruktūras jomā; uzsver, ka ASV administrācijas attieksme pret digitālajiem aktīviem būtu piesardzīgi jānovēro;

27. norāda uz tirgus integrācijas un uzraudzības paketes ietvarā notiekošajām diskusijām par kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēju uzraudzību attiecībā uz EVTI lomu;

---

6 Komisijas 2023. gada 28. jūnija priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par maksājumu pakalpojumiem un elektroniskās naudas pakalpojumiem iekšējā tirgū un ar ko groza Direktīvu 98/26/EK un atceļ Direktīvu (ES) 2015/2366 un Direktīvu 2009/110/EK (COM(2023)0366).

7 Komisijas 2023. gada 28. jūnija priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (COM(0367)).

°

° °

28. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.